

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aeli Donati qvod fertvr commentvm Terenti

Evgraphi commentvm continens

Donatus, Aelius

Lipsiae, 1908

Eunuchus IV

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1594)

- 598 **50** FLABELLVM TENERE TE ASINVM TANTVM uehementer, inquit, uellem te uidere tantum asinum flabellum tenentem; uidere ergo uellem 'quis esset status' hoc est quae forma, qui habitus in te erat, cum flabellum tantus asinus contineres. hic turpiter quidam legunt potius <'tentum'> quam 'tantum', ut sit 'asinum tentum': quod in scaena esse dictum ob indignitatem Terentianae
- 599 comoediae minime conueniebat. — **51** SIMVL OMNES PRO-
- 601 RVVNT SE se foras simul proferunt. — **53** EGO LIMIS SPECTO quidam intelligunt 'limis' obliquus, quod ipsum limen, cum ambulamus, itineri nostro obliquum est; alii intelligunt 'limis' oculis paululum tortis; alii intelligunt 'limis' coniunctis ad flabellum, ut Plautus (*Poen. I 2, 79*) dixit 'numquam cum ea limaui caput', quod est coniunxi. — **55** PES-
- 606 SVLVM OSTIO OBDO <hoc> est obduco. — **58** TVM POL EGO IS ESSEM VERE QVI SIMVLABAR si enim occasionem istam praetermitterem, uere eunuchus essem, quem me esse fingebam. post adulescens hortatur, ut pergat propter id, quod sibi mandatum est, deinde ut uestem mutet. et hanc mutationem in domo patris metuit uel propter fratrem uel propter ipsum patrem: exigit, ut ad amici domum pergat, illic mutet, illic consilium capiat, rursus ad meretricem quemadmodum reuertatur.

IV.

1.

- 615 **I** ITA ME DI AMENT QVANTVM EGO IPSVM VIDI NON NIHIL TIMEO haec scaena ancillae allocutionem tenet, quae coniecturali statu argumenta colligit militem cum mere-

<quaedam breuiter explicat> *B'SV*² || 6 tentum *add. Lindenbr.* | tantum ut *om. L* || 7 esse *Lindenbr.*: est *codd.* | ab indignitate *codd., corr. Lindenbr.* || 10 obliquis *B'S* || 14 caput quod *W.*: atque (adque *VS*) *codd.* || 15 hoc est *W.*: et (id est *B'*) *codd.* || 21 exiit *L α* || 24 IPSVM] illum *Ter.* || 25 TIMEO] uideo *L V*¹ | allocutionem *S, eloc-rell.*

- trice litem parare. ita prior propositio est summae, quod timere se dicit, ne ipse insanus hodie turbas faciat cum
- 617 **Thaide.** deinde incipit narratio **3** NAM POSTQVAM ISTE ADVENTIT CHREMES ADVLESCENS FRATER VIRGINIS. deinde in narratione argumenta quaedam praeiaciuntur, quae
- 618 ueniant ad quaestionem. ideo adiecit **4** CONTINVO IRASCI.
- 620 deinde expurgat et Thaidem: **6** ID FACIEBAT INQUIT RETINENDI ILLIVS CAUSA QVIA ILLA QVAE CVPIEBAT DE SORORE EIVS INDICARE AD EAM REM TEMPVS NON ERAT. deinde
- 623 concludit quaestionem **9** MILES VERO PVTARE SIBI ADDVC-10 TVM ANTE OCYLOS AEMVLVM. et quoniam in coniectura facta uel dicta sunt, ex quibus suspicio colligitur, facta sic
- 624 ponit **10** VOLVIT FACERE CONTRA HVIC AEGRE, deinde dicta HEVS INQVIT PVER PAMPHILAM ACCERSE VT DELECTET HIC NOS. memor est miles praeceptorum parasiti, cui cum
- 15 dixisset (*III 1, 44—45*) 'purgon me de istac Thaidi, quod eam me amare suspicatur?', respondit militi (*III 1, 46; 53—54*) 'immo auge magis suspicionem: si laudabit haec illius formam, tu huius contra'. concluditur, quod negat
- 626 meretrix, ipse perseuerat: **12** INDE AD IVRGIVM INQUIT, 20 hoc est ad litem.

2.

- 629 **1** DVM RVS EO COEPI EGOMET MECVM INTER VIAS haec scaena conquestionem habet adulescentis, quod nimio amore multa officia non integra mente compleuerit. —
- 635 **7** AD IPSVM VENI DEVERTICVLVM ad ipsum locum, ex quo 25
- 640 ad uillam deuerteret. — **12** CERTE EXTREMA LINEA AMA-

1 praepositio (-sita *F*) βV | summae *W.*: -a *codd.* || 7 expurgat] et purgat *L*, purgat *FG* || 9 deinde *post* quaestionem *codd.* || 12 sic] sit *LGVS* || 13 FACERE CONTRA *om.* *LVS* | dicta] dicit *LG* α , dicta ponit dum dicit *F* (*recte?*) || 14 <pamphile> pamphilam *LB'V* || 15 memor — 19 contra *post* 21 litem (*ante* memor *repet.* PAMPHILAM — NOS) *codd.*, *transp.* *Lindenbr.* || 16 purgon *FG* | medies *sta* & *LV* | thaide *FG* || 17 respondet *L* α || 25 deuerticulum *LV*¹, *diu-rell.* | lacum *LV* | quo <diuerti> *codd.* || 26 diuarteret *codd.*

RE quinque lineae esse dicuntur: uidere, accedere, conloqui, osculari, concumbere. ueluti enim postremam diximus rem atque usum, prior fit postrema illa quam nos collocauimus, uidere scilicet. ergo ita conclusit 'si non tangendi est copia, ne uidendi quidem erit'.

5

3.

643 **1** VBI EGO ILLVM SCELEROSVM MISERA ATQVE IMPIVM INVENIAM haec scaena controuersiam tenet talem: munera meretrici amator misit, in his eunuchum, qui commendatam uirginem scissa ueste laniauit: fugit. reus est iniuriarum qui dona misit. hic primo qualitas, deinde coniectura, an hoc animo miserit, ut iniuriam faceret. rursus alia coniectura, an eunuchus uitiauerit uirginem uel uitiare poterit. haec per uersus suos plenius explicabimus.

644 Primo propositio fit summae per conquestionem: **2** HOCINE inquit TAM AVDAX⁸ FACINVS FACERE ESSE AVSYM. 15

645 deinde quasi testimonii genus adiecit **3** QVIN ETIAM INSVPER SCELVS POSTQVAM LVDFICATVS EST VIRGINEM VESTEM OMNEM MISERAE DISCIDIT. 'Iudificatus est' per ludum et iocum in-

648 lusit et irrisit. — **6** VT EGO VNGVIBVS FACILE ILLI IN OCVLOS INVOLEM in eius oculos unguibus meis inuolem. — 20

649 **7** VENEFICO scelerato et malo. — NESCIO QVID PROPECTO ABSENTE NOBIS TVRBATVM EST DOMI hoc est me absente. —

651 **9** EHEM PHAEDRIA hinc incipit accusatio CVM DONIS TVIS

653 LEPIDIS. deinde narratio, simul et propositio **11** EVNVCHVM QVEM DEDISTI NOBIS QVAS TVRBAS DEDIT VIRGINEM QVAM ERAE MILES DONO DEDERAT VITIAUIT. 'quas turbas dedit'

655 hoc est: quantas seditiones fecit. deinde negatio: **13** TE-

1 dicuntur <amoris> *B'SV*² | accedere] apprehendere *Schoell coll. Don. et Porph. ad Hor. c. I 13, 15* (tactus, cf. *Eugr.* tangendi) || 2 enim *Lindenbr.*: ñ *codd.* || 3 fit *Lindenbr.*: sit *codd.* || 4 uideret *LV*¹ || 5 nec *B'SV*² || 8 amor *LV*² || 12 uitiauerat *LV* || 13 suos] uos *LFV*¹ || 16 adiecit *FG* || 22 hoc est *W.*: est *L.*, id est *F.*, om. *rell.* || 23 hic *FGV*¹ || 24 <tamen in> lepidis *FG*, <in> lepidis *B'* | deinde narratio ante 23 *cvm* inser. *Lindenbr.* | simul et propositio post *DEDIT* *codd.*, *transp. Lindenbr.*

- 657 MVLENTA ES inquit, quae istuc obicis. adiungit **15** INSANIS QVI ISTVC FACERE POTVIT EVNVCHVS. hic iam quaestiones sunt, et argumentum a defensore, an veri simile sit eunuchum adulterium facere potuisse: sumpsit ergo argumentum a persona. sed contra argumentum <a> persona ⁵ accusator argumentum sumpsit a factis, ut non a persona factum existimetur, sed a facto persona. denique sic subiungit EGO ILLVM NESICIO QVI FVIT HOC QVOD FECIT RES IPSA INDICAT. deinde supponit a summo ad inum
- 659 **17** VIRGO IPSA LACRIMAT NEQVE CVM ROGITES QVID SIT ¹⁰
- 660 AVDET DICERE, deinde a testimonio **18** ILLE AVTEM BONVS
- 663 VIR NVSQVAM APPARET. — **21** VISE AMABO <NVM SIT uise>, si domi est. 'amabo' interponitur comica dictione. 'num' ¹⁰
- 664 ne hic significat. — **22** PERII OBSECO TAM INFANDVM FACINVS MEA TV NE AVDIVI QVIDEM HOC EST: tam infandum ¹⁵ facinus non solum gestum non uidi, sed ne audiui quidem.
- 665 — **23** AT POL EGO AMATORES AVDIERAM MVLIERVN ESSE EOS MAXIME hic non credit uirginem esse uitiatam, esse eunuchum incitatum ad uitiandam uirginem, ut ea uellet facere, quae non posset implere. ideo ait 'eunuchos ²⁰ audieram maximos esse amatores, tametsi nihil possent'.

4.

- 668 **1** EXI FORAS SCELESTE haec scaena adhuc superioris controuersiae uim tenet: quippe hoc confirmauit, quod uitiata uirgo est, quod utique diximus esse coniecturae, ut ex hoc concluderet, quod Phaedria iniuriam amicae fecerit, ²⁵

1 quae istuc] q̄stuto LSV | obices LVS, obicies G ||
 3 a defensore — 4 sumpsit argumentum om. GV¹ || 4 argumen-
 tum ergo codd. || 5 a persona W.: persona G, -nae rell. || 6 ac-
 cusator W.: -tur codd. | a factis] ac facias LVS | personam
 β B' V || 8 quid LV | fuerit FG B' || 9 a W.: de codd. || 12 NVM —
 uise add. W. || 13 amabo <uise> SV² | nam codd. || 16 ne] ñ
 β B' V || 18 maximos Ter., cf. infra | credit W.: credunt codd. ||
 24 est uirgo FG | ut S, et rell. || 25 amicae om. L

- cui talia miserit dono. nam perducit adulescens eunuchum, sed ipsum pessimum habet. cognoscit Chaeream fratrem Phaedria pro eunucho ad meretricem mutata ueste uenisse
 669 et sic utiasset uirginem. — **2** MALE CONCILIATE male empte,
 673 nam concilium nundinas dicimus. — **6** DOMI NON OFFEN- 5
 DISSEM domi non inuenissem. — ITA IAM ADORNABAT FVGAM
 ueste mutata se ad fugam praeparabat. et supra (*II* 2, 6)
 diximus ornamenta poni ad utramque partem, et ad diuitias
 et ad miseriam, quomodo parasito dictum est 'quid
 681 istuc ornati est, inquam?' — **14** NE COMPARANDVS IS QVI- 10
 DEM AD ILLVM EST sic distinguendum, ut sit sensus: ad
 illum, qui ad nos uenit, hic eunuchus ne comparandus
 682 <quidem> est. — **15** ITA VISVS EST DVDVM QVIA VARIA
 VESTE EXORNATVS FVIT eunuchi ueste utebantur uersicoloria,
 685 ut multis coloribus texta fulgerent. — **18** TACE OBSECO 15
 QVASI VERO PAVLVLM INTERSIT uestis adiectio aliquid formae
 adicit uel detrahit, non tamen nouam efficit formam.
 687 — **20** QVEM VERO TV VIDERE VELLIS PHAEDRIA ita
 pulcher, inquit, ut uehementer eum uidere cuperes. —
 688 **21** HIC EST VETVS VIETVS VETERNOSVS 'uictus' <***, 'ueter- 20
 nosus' **> ac turpitudine oppressus, ut Virgilius (*Geo. I* 124)
 689 'nec torpere graui passus sua regna ueterno.' — **22** CO-
 LORE MVSTELINO nigro scilicet, qui color est in mustelis
 supra domorum tecta currentibus. cognoscitur deinde, quod
 hic eunuchus non uenerit ad meretricis domum. ideo effi- 25
 694 citur interrogatio a domino **27** AGEDVM HOC NVNC MIHI
 EXPEDI PRIMVM ISTAM QVAM HABES VNDE HABES VESTEM.
 quam rem interrogatus narrat eunuchus uenisse Chaeream,
 suam accepisse, hanc quam habet sibi dedisse, deinde con-

1 <in> dono *B'SV*², dona *F* || 2 cherea *L* || 3 Phaedria
Zeune: -ae *codd.* || 4 MALE — dicimus] *lac. in B'S* | male empte]
 malēte *LV*, -i mali cōadunate *G, om. F* || 6 adornarat *FB* || 8 poni
W.: -it *codd.* || 9 est *G, om. rell.* || 13 qui dem *add. Lindenbr.* ||
 14 exornatus *F (= Ter.)* | uersicolor aut *LV*¹, usculari aut *G*,
 uersicolori aut *SV*², diuersi coloris ut *F* || 15 texta] *sc. ueste* ||
 16 adiectio *FB*, -to *LVS*, -ta *G (recte? cf. p. 143, 16)* || 17 effecit
LV || 20 uictus] uictus *LG**V* bis | *lac. sign.*, ueternosus *suppl. W.*
(cf. schol. Bemb. et Schlee) || 21 ac] a β || 29 accepisse <uestem> *B'SV*²

- tinuo cum Parmenone egressum foras. qua re confirmata
 703 accusantis conclusio efficitur **35** IAM SATIS CREDIS SOBRIAM ESSE ME ET NIHIL MENTITAM TIBI 'sobriam' quia supra (*IV 3, 13*) illi adulescens dixerat 'temulenta es'. adiungit igitur terminationis summam IAM SATIS CERTVM 5 EST VIRGINEM VITIATAM ESSE. his conclusionibus nihilominus pugnat adulescens dicens eunucho non esse credendum
- 704 **36** AGE NVNC CREDIS HVIC QVOD DICAT. at illa rursus, quae accusabat a persona, rem ad facta deducit. conuictus adulescens, etiam cum tacite interrogasset eunuchum, ne uideatur iniuriam fecisse meretrici, monet, ut eunuchus
- 712 quod dixerat neget. — **44** POSSVMNE EGO HODIE EX TE EXCVLPERE VERVM hoc est producere et formare, quemadmodum formas reddunt illi, qui exculpant gemmas. —
- 716 **48** ALIO PACTO HONESTE QVO MODO ABEAM HINC NESCIO 15 quoniam, inquit, constat de iniuria, non alio pacto me hinc liberare possum, nisi dum neganti eunucho uehementer
- 717 irascor. haec autem secum loquitur. — **49** ACTVM EST SIQVIDEM TV ETIAM ME HIC NEBVLO LVDIFICABERE actum est, inquit, si etiam me tu inludis nebulo, hoc est fraudator et 20
- 718/19 pessimus. — **50** HANC TECNAM hic fraudem. — **51** <INVENIAM POL HODIE> PAREM <VBI REFERAM GRATIAM in fine> huius scaenae ancillae deliberat<io est>, an indicandum sit dominae uirginem esse uitiatam, quae breui argumento percurritur. primum sic posita est 'utrum taceam 25
- 721 an uere dicam?' suadet autem, ut taceat, ab utili **53** TV POL SI SAPIIS QVOD SCIS NESCIS NEQVE DE EVNVCHO NEQVE DE VITIO VIRGINIS.

5 igitur *W.*: enim (uero *G*) *codd.* || 6 his *W.*: hic *codd.* || 8 <belua> credis *FB'SV*² | ad *L*, om. *F* | rursus *W.*: rarius *codd.* || 10 tacitate *LV'S* || 14 reddant *LV* || 15 hinc abeam *B'S* || 16 non alio *B'*, non nullo *LSV*, nullo *FG* || 18 SIQVIDEM om. *LV*¹ || 21 hic] *lac. in S*, .i. *B'*; hanc *Lindenbr.* | INVENIAM — HODIE et VBI — fine *add. W.* || 22 <et mi> parem *LV*, <et in> partem *B'*, om. *GS*; sed nunc quid faciendum suades dorias *F* || 23 huius scaenae] hac scena *G*, hic secum *S* | ancillae *Schoell*: -a *codd.* | deliberatio est *Schoell* || 27 scias *B'SV*² | NEQVE 1. om. *LGVS*

5.

727 **1** ATTAT HERCLE DATA VERBA MIHI SVNT haec scaena
 729 adulescentis narrationem habet, quod sit inlusus. — **3** POST-
 QVAM SVRREXI NEQVE MENS NEQVE PES SATIS SVVM OFFI-
 CIVM FACIT impedita omnia sunt uino, ut membra se ad
 732 actus suos explicare non possint. — **6** VERBVM HERCLE 5
 734 HOC VERVM EST prouerbium. — **8** AETATEM quod est sem-
 738 piternum. — **12** HVIC VBI <EGO> ANTEVERTERIM ubi ego
 eam antecesserim.

6.

739 **1** CREDO EQVIDEM ILLVM IAM HIC ADFVTVRVM haec
 scaena repetitionem puellae habet et accusationem, quod 10
 noluerit meretrix pacta seruare. uerum ante praepositur
 adulescens, qui aduersus militem possit obsistere, ne con-
 turbata, cum suam puellam dixerit, cedat, sed huius au-
 744 dacter sororem esse dicat. — **6** TVRBAM HANC turbatio-
 746 nem. — **8** HAEC ATQVE HVIVS MODI SVM MVLTA PASSA 15
 commendat hic munus, cum maximas se iniurias passam
 748 dicit. — **10** QVID AIS uehementer miratur adulescens, quod
 apud meretricem educta sit soror, quemadmodum dictum
 753 est 'ita uti teque illaque dignum est.' — **15** ABI TV CI-
 STELLAM PYTHIAS DOMO EFFER soliti fuerant qui exponebant 20
 semper aliquid dare monumentorum pueris, ut ex his mo-
 nimentis fieret postero tempore cognitio. haec igitur mo-
 nimenta petit, uti de cistella huc deferantur, quo facilius
 Chremes interlocuturus sit, quod militem uenire uideat.
 754 illa intercedit tamen interrogans, ubi cistella sit. — **16** IN 25

2 sis *LVS* || 4 sunt omnia *FG* || 6 *VERVM*] uerbum *LV* |
 aetate *codd.* || 7 ergo *codd.* || 8 eam *Westerh.*: iam (post ante *S.*
om. G) *codd.* || 10 repetitione *G*, -tit *B'SV*² | habet et *F*, habet
 (post accus-) *G*, *om. rell.* || 13 dixerit *G*, duxerit uel dixerit *F*,
 duxerit *rell.* | huius] hanc *FG* || 14 <suam> sororem *codd.* ||
 17 miratus *Gα* || 19 est *om. Lα* || 21 semper ante qui *codd.*
 praeter *B'* | monumentis *LB'* || 22 monumenta *LV*¹ || 23 huc *W.*:
 hec *codd.* || 24 interlocuturus *Zeune*: -tus *codd.* || 25 <anc>illa
Westerh. | sit *om. LFV*¹*S*

RISCO ODIOSA CESSAS riscum cistellae genus de uimine
 756 effectum et tectum corio intelligamus. — 18 APAGE SIS
 <EGON FORMIDVLOSVS> hoc est: timidus ego? discede, non
 763 sum. — 25 OBSERA OSTIVM serare est claudere, ita
 compositum obserare. contrarium est uero reserare, 5
 768 quod est aperire. — 30 IN IVS DVCITO HOMINEM ad forum
 769 in iudicium. — 31 ATTOLLE PALLIVM quoniam <haec>
 comoedia Athenienses personas habet, idcirco 'pallium'
 dixit. sunt enim <et> comoediae, quae togatae dicuntur
 770 et personas Romanas habent. — 32 PERII HVIC IPSI EST 10
 OPVS PATRONO QVEM DEFENSOREM PARO hic, inquit, qui a
 me defensor paratur, ita timet, ut ei potius patronus
 adhibendus sit.

(7.)

771 1 HANCINE EGO VT CONTVMELIAM TAM INSIGNEM IN
 ME ACCIPIAM GNATHO repetiturus, ut diximus, puellam 15
 aduenit miles ex compecto: sic enim supra (I 2, 61; 60)
 etiam Thais ipsa dixerat 'uelle se illam mihi dare, uerum
 id uereri, ne ubi acceperim, sese relinquam' et alio loco
 (I 2, 59) 'si fidem habeat se iri praepositum tibi apud me.'
 nunc uero, cum de †Chaerea pacta sit, ut ei praeponatur 20
 ille, et hodie introduxerit Chremetem, quem miles suspi-
 catur amatorem, dicit contra pactum esse hoc factum. unde
 istum credit esse repetiturum, quod dono dedit. uide
 tamen militis gloriosi stultitiam: quasi aciem, quasi proe-
 lium ante disponit, et ei consensum commodat parasitus, 25
 774 quem colacem in hac comoedia intelleximus: 4 IN MEDIVM
 776 inquit HVC AGMEN CVM VECTE cum fuste. — 6 MANIPVLVS

7 haec *add. W.* || 8 Athenienses *Lindenbr.*: -sis *codd.* ||
 9 et *add. W.* (*cf. Bruns ad h. l.*) || 10 et *B'*, que *F*, *om. rel.* |
 habentes *G* || 14 *saenas IV 6 et IV 7 coniunxit Eugr.*, *cf. IV*
6, 1 || 16 ex *conpecta LV¹*, ex *conspetu F*, ex *compacta G*,
 ex *templo B'SV²* || 19 si *om. LGVS* || 20 *Chaerea] immo Phae-*
dria | pacta W.: -us *codd.*; -um *Lindenbr.* | ut ei *W.*: uti *codd.* ||
 24 uide *W.* (*duce Lindenbr.*): et *codd.* | stultitiam *Lindenbr.*:
 -a *codd.* | aciem <et> *FB'SV²* || 25 ei *F*, eū *G*, eo *rell.* || 26 quem
 colacem *om. L* || 27 cum fuste *om. FSV²*

- FVRVM manipuli dicuntur in legione certi et collecti milites. quemadmodum turma est, ita et manipulus. et hic
- 777 miles manipulum se habere dixit furum. — **7** QVID IGNAVE
PENICVLON PVGNARE intelligimus Sangam cocum cum peniculo egressum ac propterea militem interrogare, cur peniculum portet. sed quoniam et familiae et domini mores 5
- 778 perite nouit, respondit **8** EGONE IMPERATORIS VIRTVTEM
780 NOVERAM ET VIM MILITVM. — **10** QVI MALVM ALII SOLVS
SANNIO SERVAT DOMI aut absolute dictum 'seruat domi' aut:
781 seruat ea quae domi sunt. — **11** EGO <ERO> POST PRINCIPIA INDE OMNIBVS SIGNVM DABO principia dicuntur acies et frons prima exercitus; ita post principia est postrema aciei pars. denique intelligens parasitus prudentem appellat
- 792 militem, quod sibi periculoso loco cauerit. — **22** THAIS
HOC PRIMVM MIHI RESPONDE hic propositio est pactorum, 15
unde arguit, quod sibi sint non seruata pacta. deinde proponit, quemadmodum seruata non sint QVAE MIHI ANTE
- 795 OCVLVS CORAM AMATOREM ADDVXTI TVVM. — **25** QVID
CVM ILLO AGAS scit amatorem suum non esse et ideo omnia militi permittit ut in illum faciat, quem credit 20
- 796 amatorem. — **26** PAMPHILAM ERGO HVC REDDE NISI VIS
ERIPi quoniam meretrix dixit 'libuit', ideo Pamphilam
- 797 nunc repetit. — **27** TV ILLAM TANGAS OMNIVM tandem excitatus Chremes intercedit et furentis more uerba non exprimit, quippe cum intercedat parasitus iam intelligens futurum conuicium, quod dicit AH QVID AGIS TACE. — **30** SCIN TV VT TIBI RES SESE HABEANT uis, inquit, scire, quemadmodum res istae sint? si aliquid hodie hic turbaueris aut litis feceris, perficiam, uti uerberibus diei <et> loci huius 25

4 sanga L, -an *GV*¹ || 6 familiae G, -ia *rell.* || 8 nouit, perite resp- *Lindenbr.* || 9 doni *LV*¹, domum *rell.* | seruit β *V*¹ || 10 <n> sunt *LVS* || 13 acies *LG*^V || 15 hoc *om. B'SV*² | respondet *LV*¹, -dit G || 16 pacta seruata *codd.* || 17 sint *F'S*, sunt *rell.* || 18 adduxisti *LG*, -xi α || 20 per militi (-tem *B'SV*²) permittit (*//m-V*², m- *B'*) *L* α || 21 nisi <si (*om. G*) ui ma> uis eripi *GB'SV*², *om. F* || 26 conuicium *Goetz-Schoell.*: coniugium *codd.* | ais *F* α || 29 lites *B'SV*² | et loci *W.*: locique *FB'SV*² | huius <memineris> *codd. praeter B'*

et mei semper memineris. et quia metuit parasitus, quantum potest refregit audaciam Chremetis et miserere se dicit, quod talem inimicum militem faciat, cui repugnare
 805 non possit. — **35** PRINCIPIO EAM DICO ESSE LIBERAM hic iam respondetur militi repetenti puellam et primum op-
 809 uim faciat in Thaidem. — **39** AVDIN TV HIC FVRTI SE ALLIGAT dum haec tibi proponit, furti sibi crimen inten-
 814 dit. — **44** VT FORTES DECET MILITES DOMI FOCIQVE FAC 10 VICISSIM VT MEMINERIS quoniam pro labore satis exactum est, uicibus id age, ut procures milites et memineris foci et domi, ad cibos scilicet praeparandos.

V.

1.

817 **1** PERGIN SCELESTA MECVM PERPLEXE LOQVI et haec coniecturali modo accusat, quippe cum quaeritur, an uirgo 15
 820 uitiatia sit. denique argumenta colligit **4** VIRGO CONSCISSA VESTE LACRIMANS OBTICET. ita in eo quod dixit 'obticet' satis plenum est: nam si iniuria fuerat, facile loqueretur,
 829 nunc uero tacet, quae est pudoris amissio. — **13** QVID AIS SACRILEGA ISTVCINE INTERMINATA SVM HINC ABIENS TIBI 20 quasi intendit crimen, quod neque custodierit uirginem.
 831 at illa praecepto se paruisse respondit **15** QVID FACEREM
 832 ITA VT IVSSISTI SOLI CREDITA EST. — **16** SCELESTA OVEM LVPO COMMISISTI praedam, inquit, praedatori dedisti. —
 833 DISPVDET ualde ego hic et uehementer erubesco. — **17** SIC 25

1 memineris] misereris *LV*¹ | quae metui *LVS* || 2 refringit *GB'* || 3 cui] cum *LGVS* || 6 nobilissimi *Lindenbr.*:
 -ma *codd.* || 7 deprecetur *LGV*, edicatur (militi) *S* || 9 proponitur *LVS* | sibi *W.*: tibi *codd.*; nisi fort. *Euagr.* *TE legit* ||
 12 age *W.*: agit *codd.* | et *W.*: sed *codd.* || 17 ita — obticet
om. L || 19 amiss(i significat)io? || 20 HINC] hodie *LGV*¹ ||
 21 intendat *L* | neque] non *GB'*; fort. non aequae || 23 uti
FGV, *om. L* || 24 inquam *L α*